

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ថ្ងៃ សុក្រ ១៣ រោច ខែ ក្រុបទ ឆ្នាំ ខាល ចត្វាស័ក ព.ស. ២៥៦៦
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២២

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន
ស្តីពី
សិក្ខាសាលាស្តីពី

តួនាទីនៃវិស័យធនាគារ និងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា

នារសៀលថ្ងៃទី ២២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២២, គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ចនិងធុរកិច្ចឌីជីថល និងធនាគារ ជាតិនៃកម្ពុជា បានសហការរៀបចំសិក្ខាសាលាស្តីពី “តួនាទីនៃវិស័យធនាគារ និងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា” នៅសណ្ឋាគារ ហៃយ៉ាត់ រីធីនស៊ី ភ្នំពេញ។ សិក្ខាសាលានេះមានការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ចនិងធុរកិច្ចឌីជីថល, ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, សមាជិក ក្រុមការងាររៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា, សមាគម, គ្រឹះស្ថាន ធនាគារ, គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុពាក់ព័ន្ធ សរុបចំនួន ៩០ រូប ដែលបានចូលរួមផ្ទាល់ និង ១១០ រូប ចូលរួមតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ ។ សិក្ខាសាលានេះរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណង (១) ផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ និងក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិកម្ពុជាទាក់ទងនឹងឌីជីថលលូបនីយកម្មក្នុងវិស័យធនាគារ, (២) កំណត់ និន្នាការបច្ចុប្បន្ន បញ្ហាប្រឈម និងកាលានុវត្តភាពនៃឌីជីថលលូបនីយកម្មក្នុងវិស័យធនាគារនៅកម្ពុជា, និង (៣) បន្តប្រមូលធាតុចូលល្អៗបន្ថែម និងជាក់លាក់លើវិស័យហិរញ្ញវត្ថុធនាគារ ដើម្បីរៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា។

សិក្ខាសាលានេះត្រូវបានចាប់ផ្តើមដំណើរការដោយសុន្ទរកថាស្វាគមន៍របស់ លោក Raymond Sia Say Guan ប្រធានសមាគមធនាគារកម្ពុជា និងសុន្ទរកថាគន្លឹះរបស់ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត គង់ ម៉ារី** អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងជាអគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថល។ ក្នុងការថ្លែងសុន្ទរកថាគន្លឹះនេះ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត** បានលើកឡើងពីសក្តានុពលនៃ បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារ ក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ និងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុវិជ្ជាជីវៈផ្សេងៗទៀត។ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត** បានលើកឡើងថា សកម្មភាពធំៗទាំង ៣ ក្នុង វិស័យធនាគារ ដែលរួមមាន ការទូទាត់, ការសន្សំ, និងការផ្តល់កម្ចី គឺមានភាពល្អប្រសើរ និងមានការអភិវឌ្ឍ ច្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ជាងនេះទៅទៀត **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត** បានស្នើជាយោបល់ថា “និន្នាការថ្មីៗ ដែលមាន សក្តានុពលមួយចំនួនទៀតដែលរួមមាន ដូចជា Open Banking និងរូបិយប័ណ្ណឌីជីថលធនាគារកណ្តាល (Central Bank Digital Currency) គួរតែត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត ដោយគិតគូរលើទិសដៅ និង គោលនយោបាយ ដើម្បីធានាបាននូវការការពារហានិភ័យ ដែលកើតចេញពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗទាំងនេះ ។

Open Banking គឺសំដៅលើប្រព័ន្ធធនាគារដែលដំណើរការទាំងស្រុងនៅលើអ៊ីនធឺណិត និងមិនមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តនោះទេ ហើយមានលក្ខណៈបើកចំហសម្រាប់ការធ្វើសន្ទនាកម្មនៃកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ (Application Programming Interface – API) ដោយអនុញ្ញាតឱ្យភ្នាក់ងារផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុទី ៣ (Third-party) អាចចូលទៅប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ និងធ្វើអន្តរប្រតិបត្តិការទូទាត់ឆ្លងគ្រឹះស្ថានបាន។ ចំណែកឯ រូបិយប័ណ្ណឌីជីថលធនាគារកណ្តាលគឺជាទម្រង់ថ្មីនៃ

រូបិយប័ណ្ណ ដែលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាប្រកួតប្រជែង និងអាចប្រើប្រាស់បានតែក្នុងទម្រង់ឌីជីថល ហើយត្រូវបានដាក់ចេញ និងគ្រប់គ្រងដោយធនាគារកណ្តាល។

សិក្ខាសាលានេះត្រូវបានប្រកាសបើកដំណើរការជាផ្លូវការ ដោយ **ឯកឧត្តម វិជ្ជា ចាន់សារា** អគ្គលេខាធិការធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងជាអនុប្រធានក្រុមការងាររៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា។ នៅក្នុងសន្ទនាថាបើកដំណើរការជាផ្លូវការនៃសិក្ខាសាលានេះ, **ឯកឧត្តម** បានលើកឡើងថា "ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍មកនេះ ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា បានរីកចម្រើនទៅមុខទាំងផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងគុណភាព ហើយបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ព្រមទាំងជំរុញសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក តាមរយៈ ការគាំទ្រនិងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច លើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។ **ឯកឧត្តម** បានបន្តថា គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ បានដើរតួនាទីជាអន្តរការីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុបែបប្រពៃណី ហើយគ្រឹះស្ថានខ្លះបានកំពុងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់សេវាធនាគារបែបឌីជីថល ជាពិសេសសេវាទូទាត់សងប្រាក់ជាអេឡិចត្រូនិកដែលរួមមានដូចជា សេវាធនាគារតាមអ៊ីនធឺណិត ឬសេវាធនាគារចល័ត សេវាទូទាត់ចល័តប័ណ្ណទូទាត់ និងការទូទាត់តាម QR Code ជាដើម។

ក្នុងដំណើរការនៃសិក្ខាសាលាក៏មានការធ្វើបទបង្ហាញចំនួនបី និងកិច្ចពិភាក្សាចំនួនមួយដើម្បីផ្តល់នូវចំណេះដឹងទូលំទូលាយទៅលើតួនាទីនៃវិស័យធនាគារ និងបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា។ បទបង្ហាញទាំងបីនោះ រួមមាន៖ បទបង្ហាញស្តីពី (១) "Open Finance នៅលើក្លោដ" ដោយ **លោក Akash Jain**, Principal Architect, Financial Services, APJ, Amazon Web Services, (២) បទបង្ហាញស្តីពី "រូបិយវត្ថុឌីជីថលរបស់ធនាគារកណ្តាល៖ ករណីសិក្សាពីប្រទេសថៃ" **លោក Kasidit Tansanguan**, Director of Digital Currency Team, the Bank of Thailand, និង (៣) បទបង្ហាញស្តីពី «ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ និងនវានុវត្តន៍ក្នុងវិស័យធនាគារនៅកម្ពុជា» ដោយ **លោក អ៊ឹក សារ៉ាត** ប្រធាននាយកដ្ឋានប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់នៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។ សិក្ខាសាលានេះក៏មានកិច្ចពិភាក្សាលើ "សេវាធនាគារឌីជីថលនៅកម្ពុជា" ដោយមានវគ្គិស ៣ រូបរួមមាន **លោក អ៊ឹក សារ៉ាត** ប្រធាននាយកដ្ឋានប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់នៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា, **លោក Han Peng Kwang** នាយកប្រតិបត្តិនៃធនាគាររឹង, និង **លោក ចរ សុភាព** នាយកប្រតិបត្តិអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលនៃធនាគារអេស៊ីលីដា និងសម្របសម្រួលដោយ **លោក គា បូរាណ** ប្រធាននាយកប្រតិបត្តិនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ អេ អឹម ខេ។

សិក្ខាសាលានេះបានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងរលូន និងបញ្ចប់ដោយភាពជោគជ័យ ដោយទទួលបាននូវលទ្ធផលគាប់ប្រសើរដូចការរំពឹងទុក។ តាមរយៈការពិភាក្សា, ការចែករំលែកទស្សនាទាន, គំនិតនវានុវត្តន៍ និងបទពិសោធដាក់ស្តែងពីសំណាក់ភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗទាំងអស់, គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ចនិងធុរកិច្ចឌីជីថល ប្រមូលបាននូវធាតុចូលល្អៗជាច្រើន សម្រាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការតាក់តែងសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

KINGDOM OF CAMBODIA

Nation Religion King

Phnom Penh, September 23rd, 2022

Press Release

Workshop

on the Role of Banking Sector and FinTech in Digital Economy in Cambodia

On September 22nd, 2022 at Hyatt Regency Phnom Penh Hotel, the Digital Economy and Business Committee and the National Bank of Cambodia co-organized the Workshop on "The Role of Banking Sector and FinTech in Digital Economy in Cambodia". This Workshop was attended by high-ranking officials of the Ministry of Economy and Finance, Digital Economy and Business Committee, National Bank of Cambodia, members of the working group on drafting Cambodia's FinTech Development Policy, associations, and financial institutions. There were 90 participants attending physically and 110 participants attending virtually. The Workshop aimed to (1) disseminate the government's policies, laws, and regulations on digitalization and the banking sector as well as its recent development, (2) identify the current trends, challenges, and opportunities of digitalization in the banking sector in Cambodia, and (3) gather input from different stakeholders in the banking sector for drafting Cambodia FinTech Development Policy.

The Workshop was embarked upon by welcome remarks from **Mr. Raymond Sia Say Guan**, Chairman of the Association of Banks in Cambodia, and followed by a keynote address from **H.E. Dr. Kong Marry**, Under Secretary of State of the Ministry of Economy and Finance, and Secretary General of General Secretariat of the Digital Economy and Business Committee. In his keynote address, **H.E. Dr.** highlighted the potential of FinTech in both the development of the banking sector as well as the development of the non-banking and decentralized finance sectors. **H.E. Dr.** noted that the three major activities in the banking sector, including payment, saving, and lending, have made remarkable progress. **H.E. Dr. Kong Marry** suggested that *"more attention should be given to some new trends with the potential to develop the banking sector, including Open Banking and Central Bank Digital Currency (CBDC) by considering on directions and policy to prevent risks which may happen due to the use of these new technologies. Open Banking refers to a banking system which operates entirely on the internet without any physical infrastructures, and with open API (Application Programming Interface) which allows third-party financial intermediaries to access data and enable interoperability transactions. CBDC is a new form of currency in a digital format which utilizes blockchain technology, and it is issued and managed by the Central Bank."*

The Workshop was officially opened by **H.E. Ou Chandara**, Secretary General of the National Bank of Cambodia and Vice-Chairman of the working group on drafting Cambodia's Financial Technology Development Policy. In his opening remarks, **H.E.** said, *"Over the past two decades, Cambodia's banking system has developed both in terms of physical infrastructures and quality and has played an important role in the development of economy*

and society. At the same time, Cambodia's banking system has also helped promote Cambodia's economic integration regionally and globally by supporting and promoting economic growth, financial inclusion, and poverty reduction." **H.E. Ou Chandara** added that all financial institutions have played an essential role as intermediaries in the provision of traditional financial services. Some financial institutions have already launched digital banking services, especially digital payment services, including online banking, Internet or mobile banking, mobile payment, card payment, and QR Code payment services.

Three presentations and a panel discussion provided all participants with comprehensive knowledge of the role of the banking sector and FinTech in digital economy development. The presentations were on (1) "Open Finance on Cloud" by **Mr. Akash Jain**, Principal Architect, Financial Services, APJ, Amazon Web Services, (2) "Central Bank Digital Currency (CBDC): A Case Study in Thailand" by **Mr. Kasidit Tansanguan**, Director of Digital Currency Team, the Bank of Thailand, and (3) "FinTech Development and Innovation in Cambodia's Banking Sector" by **Mr. Ouk Sarat**, Director of Payment System Department, National Bank of Cambodia. After the presentations, a panel discussion on "Digital Banking Service in Cambodia" was held with 3 panelists, including (1) **Mr. Ouk Sarat**, Director of Payment System Department, National Bank of Cambodia, (2) **Mr. Han Peng Kwang**, CEO of Wing Bank (Cambodia) Plc., and (3) **Mr. Char Sopheap**, Head of Product Development Division, ACLEDA Bank Plc, and this discussion was moderated by **Mr. Kea Borann**, CEO of AMK Microfinance Institution.

The Workshop proceeded smoothly and achieved the expected outputs, with interactive and lively discussions among presenters, panelists, and participants with the spirit of sharing and engagement. Through the discussions and sharing of concepts, innovative ideas, and experiences from stakeholders, **the Digital Economy and Business Committee** received valuable input to develop an effective and holistic foundation for Cambodia's FinTech Development Policy.